

AB-Brüksel

Brüksel'de Bir Hafta

TÜSİAD

2024 / 13

TÜSİAD

8 Nisan 2024

BU SAYIDA:

AB - ABD
AB – BATI BALKANLAR
AB - MOLDOVA
AB – ABD - ERMENİSTAN
DEVLET YARDIMLARI

TÜSİAD BUSINESSEUROPE ÜYESİDİR AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU

ISTANBUL tusiad@tusiad.org
ANKARA ankoffice@tusiad.org
BRUSSELS bxloffice@tusiad.org
BERLIN berlinoffice@tusiad.org
LONDON londonoffice@tusiad.org
PARIS parisoffice@tusiad.org
WASHINGTON DC usoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

13, AVENUE DES GAULOIS B-1040 BRUXELLES T: +32 2 736 4047

HAZIRLAYANLAR : Dilek İştar Ateř – Dilek Aydın

AB - ABD

- AB – ABD Ticaret ve Teknoloji Konseyi (TTC) VI. Bakanlar toplantısı 4-5 Nisan'da Belçika - Leuven'de düzenlendi. Düzenlenen toplantılar sonrasında yayımlanan ortak bildiriye şu açıklamalar yer alıyor:

- **Yapay zeka** ve yeni teknolojiler alanındaki çalışmalarda ABD ve AB'nin **risk temelli yaklaşım** izlemeye devam edeceği teyit ediliyor ve sorumlu yönetim uygulamalarını ileriye taşımak için G7, OECD, G20, Avrupa Konseyi ve BM süreçleri gibi çok taraflı girişimlere yönelik AB ve ABD katkılarının **esgüdüm** içinde gerçekleştirileceği belirtiliyor.
- ABD ve AB'deki ileri düzeyli yapay zeka geliştiricilerinin "İleri Yapay Zeka Sistemleri Geliştiren Kuruluşlar için Hiroşima Süreci Uluslararası Davranış Kurallarını" uygulaması teşvik ediliyor. Avrupa Yapay Zeka Ofisi ve ABD Yapay Zeka Güvenliği Enstitüsü'nün sürekli ve etkin işbirliği amacıyla yapay zeka yaklaşımları ve yürüttükleri çalışmalar hakkında bilgi alışverişi gerçekleştirdiği ve bu işbirliğini derinleştirmek amacıyla "diyalog" süreci oluşturacakları; bu işbirliğinin "Güvenilir Yapay Zeka ve Risk Yönetimi İçin Değerlendirme ve Ölçme Araçları Ortak Yol Haritası"na katkı sağlayacağı açıklanıyor.
- AB ve ABD'nin ortak yapay zeka terimleri listesini geliştirdiği ve güncellenen listenin yayımlandığı belirtiliyor. ABD bilim kurumları ile AB Komisyonu'nun yürüttüğü ortak çalışmalar sonucunda yapay zekanın enerji, aşırı hava koşulları, acil durum müdahalesi ve yeniden yapılanma alanlarındaki kullanımına dair önemli ilerleme kaydedildiği, sağlık ve tarım alanları ile ilgili ilerleme sağlandığı belirtiliyor.

- AB ve ABD'nin kuantum teknolojileri alanında işbirliği gerçekleştirmesi amacıyla "**Kuantum Görev Gücü**" kurulduğu duyuruluyor. Bu görev gücü AB ve ABD Ar-Ge çalışmalarını güçlendirmeyi, kuantum teknolojisindeki ilerlemelere yönelik çalışmaları uyumlu hale getirmeyi hedefliyor.
- Yarı iletkenler başlığı altında **galyum** ve **germanyum** pazarlarındaki gelişmeleri izlemeyi ve potansiyel tedarik zinciri kesintilerini belirlemeyi amaçlayan ortak erken uyarı mekanizması ve yarı iletkenler sektörüne sağlanan kamu desteğine yönelik bilgi paylaşımını hedefleyen mekanizmanın çalışma süresinin **üç yıl uzatıldığı** açıklanıyor.
- **Geleneksel çiplerin** tedarik zincirlerindeki yerini ve kullanımını değerlendirmek amacıyla ABD'nin Ocak 2024'te sanayi sektörleri araştırması başlattığı, AB'nin de aynı alanda çalışma yürüttüğü, bu süreçlerin sonucunda AB ve ABD'nin **ortak önlem geliştirme** potansiyelini değerlendirecekleri belirtiliyor.
- Çip üretiminde per ve poliflorlu maddelerin (PFAS) yerine kullanılabilir başka madde geliştirilmesi amacıyla ortak çalışma yürütüleceği açıklanıyor.
- **Biyoteknoloji** alanında işbirliği hedeflendiği, gelişmiş biyoteknolojinin yapay zeka, bilgi teknolojisi, nanoteknoloji, nöroteknoloji, kimya ve tıp gibi diğer teknolojik disiplinlerle entegrasyonunun inovasyonu teşvik edeceği ancak, önemli riskler barındırdığı belirtiliyor. Çift kullanımlı gelişmiş biyoteknoloji öğeleri ve ekipmanları ile ilgili potansiyel riskleri ele almak amacıyla ortak çalışmalar gerçekleştirileceği belirtiliyor.
- Mayıs 2023 tarihinde gerçekleştirilen Ticaret ve Teknoloji Konseyi IV.. Bakanlar toplantısında başlatılan Sürdürülebilir Ticarete İlişkin Transatlantik Girişimi'nin (TIST) olumlu sonuçlar vermekte olduğu ve çalışmaların devam ettirileceği belirtiliyor.

Maden tedarik zincirlerinin çeşitlendirilmesi amacıyla AB ve ABD arasında yakın işbirliği çerçevesi geliştirildiği ve bu hedefle kurulmasına karar verilen

AB-ABD Maden Güvenliği Ortaklığı Forumu'nun politika geliştirme ve proje yürütme çalışmalarının resmen başlatıldığı açıklandı. **Kazakistan, Namibya, Ukrayna** ve **Özbekistan**'ın katıldığı Forumun;

- ABD liderliğindeki **proje bileşeninin** katılımcı ülkeler ve özel sektör arasında proje bilgisinin paylaşılması, kritik madenler ile ilgili fırsatlar ve teknik işbirliği ile ilgili çalışmalara;

- AB öncülüğündeki **politika geliştirme bileşeninin** ise madenlerin sürdürülebilir üretim ve geri dönüştürülmesine ilişkin süreçlerin düzenlenmesi, yerel kapasitenin artırılması, eşit rekabet koşulları ve saydamlık konularına odaklanacağı belirtiliyor.

AB – ABD Ticaret ve Teknoloji Konseyi 6. Bakanlar toplantısında ele alınan diğer konular arasında şunlar sıralanıyor:

- Rusya ve Belarus'a uygulanan yaptırımlar,
- İhracat kontrolleri ve yaptırımlar ile ilgili ihracat kontrollerinin eşgüdümü,
- Doğrudan yabancı yatırımların önceden incelenmesi,
- Özellikle kritik teknolojilere odaklı AB ve ABD doğrudan yatırımlarının üçüncü ülkelere yapılmasının barındırdığı potansiyel risklerin değerlendirilmesi,
- Bilgi kirliliği ve dezenformasyonla mücadele,
- AB ve ABD e-fatura süreçlerinin birlikte çalışabilirliği,
- Çevrimiçi platformların sunduğu hizmetlerin çocuklar ve gençlerin ruh sağlığı ve gelişimi üzerindeki olumsuz etkisine ilişkin önlemlerin alınması. [İnternet bağlantısı için](#)

AB – Batı Balkanlar

- AB Konseyi ve Avrupa Parlamentosu Kasım 2023 tarihinde AB Komisyonu tarafından sunulan “Batı Balkanlar için Reform ve Büyüme Aracı” oluşturulmasını

hedfleyen yasal düzenleme taslağının onay süreci kapsamında ön

mutabakata ulaştı. “Batı Balkanlar için **Reform ve Büyüme Aracı**” bölge ülkelerinin, AB ile ekonomik yakınlaşmasını hızlandıracak şekilde hukukun üstünlüğü ve temel haklar dahil bir dizi kapsamlı sosyo-ekonomik reformu gerçekleştirmeleri için desteklenmelerini öngörüyor. 2024-2027 dönemini kapsayacak destek programının 2 milyar €'luk bölümü hibe ve 4 milyar €'luk bölümünün kredi olarak sağlanması planlanıyor. Katılım Öncesi Yardım Aracı'nı (IPA III) tamamlayacağı belirtilen “Batı Balkanlar için Reform ve Büyüme Aracı” dört sütun içeriyor:

- I. Batı Balkanlar'ın AB Tek Pazarı kurallarına uyum sürecinin hızlandırılması amacıyla öncelikli sektörlerin “Ortak Bölgesel Pazar”la (OBP) tüm komşu ülkelere açılması öngörülüyor ve bunun için yedi adım öneriliyor:
 - Malların serbest dolaşımı;
 - Hizmetler ve iş gücünün serbest dolaşımı;
 - Euro Tek Ödeme Alanı'na erişim;
 - Karayolu taşımacılığının güçlendirilmesi;
 - Enerji pazarlarının uyumu ve karbon azaltımı;
 - Ortak Dijital Pazar;
 - Sanayi tedarik zincirleriyle uyum.
- II. AB kural ve standartlarına dayalı olarak ekonomik etkileşimlerinin OBP sayesinde artırılmasıyla Batı Balkan ülkelerinin %10 ekonomik büyüme kaydetmesinin sağlanması.

- III. Temel reformların hızlandırılması sayesinde bölgesel istikrarın korunması ve bölgenin yatırımcılar için cazip hale getirilmesi.
- IV. Bölge ülkelerinin reform süreçlerinin desteklenmesi amacıyla 2024-2027 dönemi için 2 milyar € hibe ve 4 milyar € krediden oluşan mali yardım sağlanması. Yardım aktarımının ilgili ülkenin önceden belirlenmiş reformları yerine getirmesine bağlı olarak gerçekleştirileceği belirtiliyor.

AB Konseyi'nin kabul ettiği müzakere tutumunda Reform ve Büyüme Aracı'nın AB'nin bölge için öngördüğü genişleme sürecine alternatif olmadığı belirtiliyor. Batı Balkan ülkelerinin her birinin sunacağı reform gündeminin onay ve denetiminden AB Konseyi'nin sorumlu olması gerektiği belirtilerek, AB Konseyi'nin Reform ve Büyüme Aracı'nın yönetiminde üstleneceği rolün güçlendirilmesi hedefleniyor. [İnternet bağlantısı için](#)

AB - Moldova

- AB Konseyi Moldova'nın ulusal güvenlik ve istikrarına katkı sağlamak amacıyla, Moldova Silahlı Kuvvetleri'ni desteklemek üzere önümüzdeki 40 aylık süreci hedefleyerek oluşturulan 41 milyon Euro bütçeli yardım önlemlerini kabul etti. Yardım düzenlemelerinin silah dışı ekipmanları kapsayacağı ve şu alanlara odaklanacağı belirtiliyor: Ulaştırma, hava gözetleme, elektronik harp ve lojistik ekipmanları.

Yürütülecek çalışmalar kapsamında AB standartlarına uyum, birlikte çalışabilirlik ve Moldova'nın AB'nin Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası operasyonlarına katılım kapasitesinin güçlendirilmesinin hedeflendiği belirtiliyor. [İnternet bağlantısı için](#)

AB – ABD - Ermenistan

- AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, AB Güvenlik ve Dış Politika Yüksek Temsilcisi Josep Borrell, ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken, USAID Direktörü Samantha Power ve Ermenistan

Başbakanı Nikol Paşinyan 5 Nisan'da Brüksel'de bir araya geldi. Görüşmelerde Ermenistan'da ulaştırma, yönetim, kolluk kuvvetleri, ticaret, bağlantılılık, tarım, enerji ve teknoloji sektörlerini desteklemek amacıyla AB ve ABD'nin yürüteceği ortak çalışmaların genişletilmesine odaklanıldığı belirtiliyor.

Reformların hızlandırılması ve her alanda işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla AB ve Ermenistan arasındaki mevcut anlaşmanın güncellenerek yeni "AB-Ermenistan Ortaklık Gündemi" oluşturulması hedefleniyor. ABD Yönetimi'nin Ermenistan'a 65 milyon USD tutarında kalkınma yardımı sağlamayı hedeflediği, AB'nin ise 2024-2027 dönemi için Dayanıklılık ve Büyüme Planı kapsamında 270 milyon Euro tutarında destek sağlayacağı belirtiliyor. [İnternet bağlantısı için](#)

Devlet Yardımları

- AB Komisyonu **Yabancı Sübvansiyonlar Yönetmeliği** uyarınca iki kapsamlı soruşturma süreci başlatıldığını açıkladı. Soruşturmalar AB'de kamu ihalelerine katılan teklif sahiplerinin üçüncü ülkelerden temin ettiği yabancı sübvansiyonların, AB piyasası üzerindeki olumsuz etkilerini ortaya koymayı hedefliyor. AB Komisyonu AB'deki kamu ihalelerine katılan ekonomik operatörlerin aldıkları sübvansiyonlar sayesinde avantaj elde edip etmediklerini ortaya koymak amacıyla inceleme başlatıldığını açıklıyor.

İnceleme altına alınacak olan ilk konsorsiyum Romanya merkezli mühendislik ve danışmanlık hizmetleri sağlayıcısı olan ENEVO Grubu ve Hong Kong Menkul Kıymetler Borsası'nda işlem gören, güneş enerjisi fotovoltaik çözümler tedarikçisi olan LONGi Solar Technologie GmbH'den oluşuyor. LONGi Solar Technologie GmbH ve ait olduğu üst şirket grubu LONGi Green Energy Technology Co. **güneş panelleri**, hücreleri ve modüllerinin geliştirilmesi, üretimi ve ilgili hizmetler alanında faaliyet gösteriyor.

İnceleme altındaki ikinci konsorsiyum ise Shanghai Electric UK Co. Ltd. ve Shanghai Electric Hong Kong International Engineering Co. Ltd. isimli şirketlerden oluşuyor. Her iki şirketin de Çin'de rüzgâr, hidrojen güneş enerjisi depolamasının yanı sıra entegre üretim, şebeke ve depolama süreçleri konusunda faaliyet gösteren Shanghai Electric Group Co. Ltd'ye ait olduğu, bu şirketin de Çin devletine ait bir kuruluş olan Sanayi Denetleme ve Yönetim Komitesi'nin kontrolünde bulunduğu belirtiliyor.

AB'nin Yabancı Sübvansiyonlar Yönetmeliği'ne göre AB'deki kamu alım ihalelerine katılan şirketlerin, ihale bedelinin 250 milyon Euro'yu aşması ve ihaleye katılan şirkete, bildirim tarihinden önceki üç yıl içinde en az bir ülkeden 4 milyon Euro dış mali katkı sağlanması durumunda AB Komisyonu'na bildirim yapılması gerekiyor. [İnternet bağlantısı için](#)

BRÜKSEL'DE GELECEK AY

AB Kurumları

- 10-11 Nisan Avrupa Parlamentosu Genel Kurulu-Brüksel
- 16 Nisan, Enerji Bakanları Toplantısı
- 17-18 Nisan, Özel Gündemli AB Liderler Zirvesi
- 22 Nisan, Dışişleri Konseyi
- 22-25 Nisan, Avrupa Parlamentosu Genel Kurulu

Konferanslar

- 15 Nisan, "2nd Annual Cell and Gene Therapy Summit" www.epc.eu
- 17 Nisan, "Halftime for the European Union's recovery fund: is the glass half full or half empty?", www.bruegel.org
- 24 Nisan, "AI in the labour market: balancing disruption and development", www.bruegel.org